

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

„Między kontrolą
a samodzielnością finansową dzieci”

Marzena Lebowska
Organizatorzy

Politechnika Gdańska
19 grudnia 2024 r.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

1

Dlaczego warto uczyć dzieci o pieniądzu?

<u>KORZYŚCI DLA DZIECI</u>	<u>KORZYŚCI DLA RODZICÓW</u>
Zwiększenie poczucia odpowiedzialności	Lepsza komunikacja z dziećmi na temat pieniędzy
Rozwój umiejętności zarządzania pieniędzmi	Mniejsze obawy o przyszłość finansową dzieci
Lepsze przygotowanie do dorosłego życia	Większa satysfakcja z bycia rodzicem

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

2

Pieniądze

Obraz autorstwa freepik/a

3

Funkcja społeczna pieniądza

- **Funkcja behawioralna**
  - pieniądz determinuje ludzkie zachowania, jest ekwiwalentem wszystkiego, co jest człowiekowi niezbędne do życia;
  - kształtuje pragnienia, sposób myślenia, styl życia i konsumpcji;
  - stał się wartością absolutną, przedmiotem pragnień co nie zawsze prowadzi do pozytywnych zjawisk (np. chciwość, skąpstwo, przekupstwo, itp.).

4

Funkcja społeczna pieniądza

- **Funkcja motywacyjna**

- podejmowania działań w celu jego pozyskania;
- działania - społecznie uznane - uczciwa praca za odpowiednim wynagrodzeniem; - nieuczciwe - wynikające z chęci szybkiego wzbogacenia się;
- funkcja motywacyjna pieniądza jest stosowana przez pracodawców w celu pobudzenia pracowników do efektywniejszej pracy.

Funkcja społeczna pieniądza

- **Funkcja informacyjna (komunikacyjna)**

- Pieniądze to źródło informacji o sytuacji ekonomicznej państwa, które je emituje;
- wygląd, technika wykonania, oraz materiał z jakiego został wykonany pieniądz informują o poziomie kultury danego społeczeństwa;
- płać nie jest jedynie miarą wysiłku pracownika, ale informacją co we własnym i społecznym interesie zrobić.

Funkcja społeczna pieniądza

- **Funkcja dezintegracyjna**

- pieniądź powoduje rozpad struktur społecznych i powstawanie nowych;
- dążenie do wzbogacenia się wywołuje wiele różnic między grupami społecznymi;
- powoduje rozwarstwienie społeczeństwa pod względem ilości posiadanego pieniądza, co za tym idzie władzy, wpływów, sławy, itp;
- chęć zdobycia pieniędzy za wszelką cenę determinuje rozwój przestępczości;
- środki z nielegalnej działalności wprowadzane do państwowego obiegu wpływają niekorzystnie na stabilność finansową państwa.

Funkcja społeczna pieniądza

- **Funkcja integrująco-instytucjonalna**

- pieniądź wpływa na powstanie i kształtowanie się stosunków między ludźmi - na ich podłożu powstają instytucje społeczno-finansowe (banki, giełdy, fundacje, zakłady ubezpieczeniowe), które mają za zadanie zaspokajanie społecznych potrzeb;
- pieniądź jest też efektywnym narzędziem kontrolowania działalności tych instytucji.

Mój stosunek do pieniędzy

„Pieniądze szczęścia
nie dają.....

Mój stosunek do pieniędzy

..... tym, którzy ich nie
mają”

Mój stosunek do pieniędzy

Jak pierwsza myśl przychodzi Ci do głowy?

Spokój?

Bezpieczeństwo ?

A może też: *„Pieniądze szczęścia nie dają”?*
„Wcale nie tak dobrze być bogatym, bo pieniądze zmieniają ludzi na gorsze”.

Ale też: „od przybytku głowa nie boli”.

11

Mój stosunek do pieniędzy

Więc co myślisz o pieniądzach?

Ustalmy.

O dużych pieniądzach. Większych niż te, które aktualnie zarabiasz.

Jakie emocje budzi w Tobie osoba je posiadająca?

Lubisz ją? Czy raczej wywołuje złość? A może niepokój?

Czy chcesz być taką osobą?

Nie? Tak?

12

Mój stosunek do pieniędzy

W każdej rodzinie występują pewne przekonania.
Taki przekaz, co należy myśleć o danej sprawie.
W naszym przypadku przekonania **o pieniądzach**.

I takiego myślenia uczą się od Ciebie Twoje dzieci.

Mój stosunek do pieniędzy

Czy Twoja postawa odnośnie pieniędzy została Ci jakoś przekazana przez rodziców?

I czy naprawdę Ci ona odpowiada?

Przekonania rodzą się z konkretnych doświadczeń, sytuacji.

Niestety z czasem kontekst się gubi. Powstaje uogólniona myśl, która może w tamtych czasach dla Twoich rodziców była istotna i potrzebna, ale Ciebie obecnie już ogranicza.

Dopóki jesteś na autopilocie i nie uświadomisz sobie swojej postawy, nie za bardzo możesz ją zmienić.

Odpowiedzialność finansowa – od czego zacząć?

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

15

Jak rozmawiać o pieniądzu z dziećmi w wieku od 3 do 6 lat?

1. Pieniądze są potrzebne – jeśli chcesz coś kupić, to potrzebujesz pieniędzy.
2. Pieniądze zazwyczaj dostaje się za wykonaną pracę.
3. Niektóre wydatki są ważniejsze od innych.
4. Żeby kupić to, czego się chce, czasami /często trzeba poczekać.

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

16

Jak rozmawiać o pieniądzach z dziećmi w wieku od 6 do 13 lat?

Skoro już dziecko wie, co to są pieniądze i do czego służą, teraz może się zapoznać z nimi w praktyce.

Po to, aby poznać szanse i zagrożenia związane z posiadaniem pieniędzy.

Jak rozmawiać o pieniądzach z dziećmi w wieku od 6 do 13 lat?

1. ***Podejmowania decyzji (także finansowych) uczymy się... podejmując decyzje***
/kieszonkowe, lub planowanie zakupów przez dziecko/

*3 słoiki: jeden na pomoc dla innych,
drugi na oszczędności,
trzeci na wydatki – tak, by między nimi rozdzielało otrzymywane pieniądze*

2. ***Porównaj ceny, zanim kupisz***
/cena jest pewną wartością umowną i że można ją zmienić; o pieniądzach można rozmawiać. O cenie tym bardziej/

Jak rozmawiać o pieniądzach z dziećmi w wieku od 6 do 13 lat?

3. *Zachęcaj do przemyślanych zakupów i nie wydawania wszystkiego od razu.*

4. *A może pierwsze konto bankowe – oszczędnościowe*

5. *Dług kosztuje*

*Dług, pożyczka – to nie twoje pieniądze.
Korzystasz z nich, wydajesz, ale nie są twoje.
I czasem trzeba za nie słono zapłacić*

Jak rozmawiać o pieniądzach z dziećmi w wieku od 13 do 16 lat?

Pora na czas samodzielnego zarządzania własnymi finansami, budowania podstaw stabilizacji finansowej.

Warto teraz zapoznać nastolatka z pojęciem inwestowania

Jak rozmawiać o pieniądzach z dziećmi w wieku od 13 do 16 lat?

1. **Załóż dziecku konto**, tak by nauczyło się kontrolować wydatki robione kartą.
2. **Budżet osobisty nastolatka**
/plan, dzięki któremu najpierw wydajemy pieniądze na papierze, żeby upewnić się, czy mamy wystarczająco dużo środków na wszystkie nasze cele i potrzeby/

Jak rozmawiać o pieniądzach z dziećmi w wieku od 13 do 16 lat?

3. **Fundusz awaryjny dla nastolatka**
/oszczędności gromadzone w celu zabezpieczenia się przed jakimiś niespodziewanymi wydatkami/
4. **Pieniądże można inwestować**
/młody finansista przekonuje się o sile procentu składanego i korzyściach z posiadania pieniędzy na oprocentowanym koncie/

Jak rozmawiać o pieniądzach z dziećmi w wieku od 16 lat?

Celem w tym ostatnim etapie edukacji jest nauczenie młodego człowieka, ***jak zarabiać pieniądze poza domem***, na własną rękę, bez pomocy rodziców.

Nauczenie go, jakie obowiązki wiążą się z zarabianiem, co jest warunkiem osiągnięcia bezpieczeństwa i stabilizacji finansowej.

Jak rozmawiać o pieniądzach z dziećmi w wieku od 16 lat?

1. ***Zarabianie pieniędzy poza domem jest możliwe przed osiemnastką***
2. ***Pierwsza pensja to także pierwsze podatki***

/Ważna lekcja dla naszego nastolatka –
słowa „brutto” i „netto” oznaczają
zupełnie inną kwotę.
I trzeba to wiedzieć przed negocjacją swojego pierwszego
wynagrodzenia/

Jak rozmawiać o pieniądzu z dziećmi w wieku od 16 lat?

- 3. Założenie poduszki bezpieczeństwa**
/fundusz zapewniający bezpieczeństwo finansowe, czyli życie na tym samym poziomie w razie utraty dochodów/
- 4. Pieniądze, to nie wszystko**

O tym warto pamiętać

1. Otwarta komunikacja
1. Ustalanie budżetu
1. Nauka odróżniania potrzeb od pragnień
1. Omówienie konsekwencji finansowych decyzji

Błędy, których warto unikać

1. Nadmierna kontrola
1. Brak konsekwencji
1. Uleganie dziecięcym kaprysom
1. Nie mówienie o pieniądzu

Gry wspierające edukację finansową dzieci

Zabawa to najlepszy sposób, by dzieci wchłonęły nowe informacje.

Oto kilka propozycji gier i aktywności, które pomogą Twojemu dziecku zrozumieć podstawy finansów:

Gry planszowe

Finansiaki:

- Klasyczna polska gra, która w przystępny sposób wprowadza dzieci w świat pieniądza.
- Uczy podejmowania decyzji, oszczędzania i inwestowania.

Gry planszowe

Cashflow dla dzieci:

- Stworzona przez Roberta Kiyosaki, autora bestsellerowej książki "Bogaty ojciec, biedny ojciec".
- Symuluje realne sytuacje finansowe, ucząc zarządzania pieniędzmi.

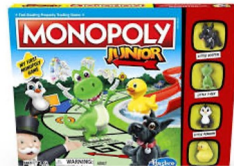

Cashflow for kids board game

Gry planszowe

Monopoly Junior:

- Uproszczona wersja popularnej gry, idealna dla młodszych dzieci.
- Pomaga zrozumieć pojęcia takie jak własność, czynsz i handel.

[Otwiera się w nowym oknieproducts.hasbro.com](https://oknieproducts.hasbro.com)
Monopoly Junior board game

Gry online

Gra edukacyjna o finansach Banku Pekao S.A.:

- Interaktywna gra, w której dzieci poznają podstawowe pojęcia związane z pieniędzmi.

[Otwiera się w nowym oknieraport-pekao.pl](https://oknieraport-pekao.pl)
Bank Pekao S.A. financial education game

Gry online

Gra Think Forward Initiative:

- Oferuje szereg zadań i wyzwań finansowych, które rozwijają umiejętności podejmowania decyzji.

Otwiera się w nowym
oknie www.drominteegac.com
Think Forward Initiative game

Aktywności domowe

1. **Sklepik:** Stwórzcie w domu sklepik, w którym dzieci będą mogły kupować i sprzedawać swoje zabawki.
1. **Budżet domowy:** Zaangażuj dziecko w planowanie domowego budżetu.
1. **Skarbonka z celami:** Pomóż dziecku ustalić cel oszczędzania i obserwujcie, jak zbliża się do jego realizacji.
1. **Kantor wymiany walut:** Zbierzcie różne monety i pozwólcie dziecku na wymianę mniejszych na większe.
1. **Gra w akcje:** Wybierzcie kilka firm, które interesują dziecko i śledźcie zmiany na giełdzie.